

Independent Digital sp. z o.o.
(dawniej Propolis Media sp. z o.o.)
ul. Dobra 28
00-344 Warszawa

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Bogdan Zdrojewski
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 31 stycznia 2013 roku (DWIM/28/13) związane z przeprowadzanymi konsultacjami społecznymi na temat *projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym* i zawarte w nim pytania, pragniemy podnieść co następuje:

Pytanie pierwsze:

Czy nabywają lub udzielają Państwo licencji na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na potrzeby świadczenia usług online? Jeśli tak, prosimy o wymienienie oraz scharakteryzowanie świadczonych przez Państwa usług online.

Odpowiedź:

Independent Digital sp. z o.o., do 14 września 2012 roku działająca pod firmą Propolis Media sp. z o.o., od 2002 roku zajmuje się pozyskiwaniem oraz dystrybucją treści w formatach cyfrowych. Reprezentujemy katalog kilkunastu tysięcy utworów muzycznych z ponad 50 niezależnych wydawnictw. Treści muzyczne naszych licencjodawców dystrybuujemy w kilkudziesięciu krajach zarówno w Europie jak poza nią, w formie download i streaming, zarówno w serwisach internetowych (m.in. iTunes, Deezer, Spotify) jak i w serwisach telefonii komórkowych (m.in. Muzodajnia, Granie na czekanie, Czasoumilacz, Halogranie).

Zatem zarówno nabywamy jak i udzielamy licencji na korzystanie z przedmiotów praw pokrewnych (praw wykonawców oraz praw producentów). Jeśli zaś chodzi o prawa autorskie (do utworów

muzycznych, słownych i słowno-muzycznych) najczęściej są one nabywane przez serwisy udostępniające utwory muzyczne publiczności od organizacji zbiorowego zarządzania lub rzadziej bezpośrednio od artystów.

Pytanie drugie:

Czy licencje te są udzielane wyłącznie przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, czy również przez inne podmioty, jak np. indywidualnych twórców i artystów wykonawców, wydawców czy producentów, zarówno polskich jak i zagranicznych?

Odpowiedź:

Jak wskazywaliśmy wstępnie w odpowiedzi na pytanie powyżej, jeśli chodzi o licencje do korzystania z przedmiotów praw autorskich (utwory muzyczne, słowne i słowno-muzyczne) najczęściej licencje udzielane są przez organizacje zbiorowego zarządzania tymi prawami. Jeśli zaś chodzi o prawa pokrewne (producenckie, wykonawcze) w praktyce na cele dystrybucji internetowej prawa te nie są uzyskiwane od organizacji zbiorowego zarządzania lecz bezpośrednio od wytwórni muzycznych skupiających zarówno prawa producenta jak i prawa wykonawcze.

Pytanie trzecie:

Prosimy o opisanie obecnie funkcjonujących procesów nabywania i udzielania wspomnianych wyżej licencji, z jakimi spotkali się Państwo w ramach prowadzonej działalności.

Odpowiedź:

Nabywanie licencji w zakresie praw pokrewnych (producenckich i wykonawczych) oparte jest na mechanizmach rynkowych. Przeprowadzane są negocjacje w celu ustalenia warunków licencji, zwłaszcza wynagrodzenia za korzystanie z przedmiotów tych praw. Organizacje zbiorowego zarządzania przy udzielaniu licencji na internetowym polu eksploatacji tylko wyjątkowo uczestniczą w udzielaniu licencji – wyłącznie w zakresie webcastingu - który jednak należy utożsamiać bardziej z klasycznym nadawaniem przez radio a nie udostępnianiem na internetowym polu eksploatacji.

Jeśli chodzi o prawa autorskie (utwory muzyczne, słowne, słowno-muzyczne) administrowane przez organizacje zbiorowego zarządzania pomimo że bezpośrednio ich nie nabywamy, nasza wiedza w tym zakresie pozwala na stwierdzenie, że mechanizmy rynkowe są w tym przypadku zachwiane a nawet istniejące praktyki można uznać za monopolistyczne. Organizacja zbiorowego zarządzania najczęściej narzuca swoje warunki licencjobiorcom, bez możliwości negocjacji. Szczególnym problemem w tym przypadku jest ustalanie przez organizacje zbiorowego zarządzania cen minimalnych. Takie działania w naszej ocenie, przeszkadzają kształtowaniu konkurencji na rynku oraz ograniczają dostępność

muzyki dla szerokiego grona odbiorców w przystępnej cenie.

Pytanie czwarte:

Z jakimi trudnościami w zakresie nabywania lub udzielania licencji na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na potrzeby świadczenia usług online spotkali się Państwo w praktyce? Proszę o wskazanie zarówno problemów o charakterze prawnym, jak i ewentualnych trudności leżących po stronie podmiotów nabywających bądź udzielających tego rodzaju licencje, w tym organizacji zbiorowego zarządzania.

Odpowiedź:

Problem może sprowadzać się do tego, iż pomimo że dysponenti praw wykonawczych oraz praw producentów doskonale rozumieją warunki i potrzeby rynku w rozwijającym się społeczeństwie informacyjnym, szeroką legalną dystrybucję muzyki w Internecie może hamować brak elastyczności i wolnorynkowego podejścia organizacji zbiorowego zarządzania do licencjonowania przedmiotów praw autorskich (utworów muzycznych, słownych i słowno-muzycznych).

Na przykładzie chcielibyśmy podkreślić, że znamy problemy serwisów, które chciałyby dystrybuować utwory w cenie przystępnej na rynku krajowym – podstawowej jednostki monetarnej – czyli 1 zł (analogicznie do np. serwisu Itunes, który oferuje utwory np. w USA w cenie 1\$ lub w Europie w cenie 1 € lub poniżej). W Polsce jednak taki system sprzedaży, który w naszej ocenie byłby niezwykle korzystny dla rynku muzycznego, twórców oraz konsumentów (równoważyłby ich interesy) jest niemożliwy, z uwagi na wspomniane już stawki minimalne stosowane przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorów (przy sprzedaży ala carte 28 groszy co stanowi 28% dla wyżej wymienionego przykładu). A zwracamy uwagę, że standardowa stawka praw autorskich na całym świecie nie przekracza 10%. Takie praktyki prowadzą wprost do rozwoju piractwa, w szczególności nielegalnych portali do wymiany plików (w naszej ocenie klient mogący kupić nagranie za 1 zł, nie szukałby alternatywy pobrania utworów z nielegalnych serwisów / portali wymiany plików). Pragniemy zauważyć, że w przypadku praw pokrewnych na internetowym polu eksploatacji nie ma opisywanego problemu, gdyż mechanizmy rynkowe są wykorzystywane w zdecydowanie szerszym zakresie.

Pytanie piąte:

Jakie działania należałoby Państwa zdaniem podjąć, aby usprawnić obecny system zawierania licencji na korzystanie z utworów online?

Odpowiedź:

W naszej ocenie system w zakresie pozyskiwania praw pokrewnych (producentów i wykonawców),

3

gdzie właściwie na internetowym polu eksploatacji nie występuje pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania, jako system rynkowy, należy uznać za funkcjonujący prawidłowo.

W odniesieniu zaś do praw autorskich w naszej ocenie należałoby przede wszystkim skupić się na mechanizmach rynkowych w działalności organizacji zbiorowego zarządzania w tym odstąpieniu od ustalania stawek minimalnych a także na zapewnieniu elektronicznego mechanizmu (online) nabywania licencji wraz z systemem raportowania oraz rozliczeń. Ponadto podzielamy pogląd przedstawiony we wniosku o wprowadzenie omawianej dyrektywy w zakresie przejrzystości w działaniach organizacji zbiorowego zarządzania (zwłaszcza z uwagi na interesy skupionych w nich twórców).

Pytanie szóste:

Czy z punktu widzenia Państwa działalności licencje na korzystanie online z utworów i przedmiotów praw pokrewnych udzielane przez organizacje zbiorowego zarządzania powinny obejmować terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego UE, czy też wystarczająca jest licencja krajowa? Czy jest to uzależnione od rodzaju udostępnianych utworów? Jaki repertuar powinny obejmować licencje wieloterytorialne — czy wyłącznie repertuar krajowy, czy też powinna być to licencja o szerszym zakresie? Jaki byłby pożądaný zakres terytorialny takich licencji? Jak oceniają Państwo dostępność tego rodzaju licencji obecnie?

Odpowiedź:

W naszej ocenie zakres terytorialny licencji powinien zależeć od dysponentów praw. Uważamy, że znaczenie pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania na internetowym polu eksploatacji w zakresie praw pokrewnych jest zdecydowanie mniejsze niż w zakresie praw autorskich. Tak to też wygląda w praktyce. Zwracamy uwagę, że w praktyce działalności spotkaliśmy się z przejrzystym rozróżnieniem – producenci (zrzeszający zazwyczaj również prawa wykonawcze) zawsze chcieli mieć wpływ na sprzedaż i marketing przedmiotów swoich praw w Internecie – widząc na tym polu eksploatacji bardzo szerokie możliwości i zróżnicowane działania konkretnych podmiotów świadczących dane usługi. Różnica internetowego pola eksploatacji w stosunku do klasycznych pól eksploatacji (np. radio) jest zasadnicza – na internetowym polu eksploatacji to klient ostatecznie decyduje jakie nagranie kupi. A zatem niezwykle ważne są działania wybranych przez producenta podmiotów. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że dla dystrybucji na internetowym polu eksploatacji konieczne jest dokonanie technicznych przeróbek nagrań (dostosowanie formatu, itp.) – które wykonuje/zapewnia podmiot nabywający prawa i dystrybuujący później utwory w serwisach internetowych. Konieczne jest też dostarczenie nagrań na serwer. Organizacje zbiorowego zarządzania nie zajmują się takimi usługami, gdyż do tego potrzebne jest specjalistyczne oprogramowanie, sprzęt

oraz wiedza i doświadczenie.

Pytanie siódme:

Czy mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych powinien zostać określony przez ustawodawcę europejskiego, czy też raczej jego wypracowanie należy pozostawić zainteresowanym podmiotom?

Odpowiedź:

Jak wskazywaliśmy w pytaniu powyżej, w naszej ocenie zakres terytorialny licencji powinien zależeć od dysponentów praw. W przypadku praw autorskich i udzielenia takiego uprawnienia przez dysponentów praw organizacjom zbiorowego zarządzania oczywiście można dostrzec zalety takiego rozwiązania. Natomiast trzeba również pamiętać o interesach polskich twórców, w przypadku których udzielanie licencji wieloterytorialnych przez zagraniczne organizacje zbiorowego zarządzania rozliczające się następnie z organizacją krajową, może przynieść realny spadek wynagrodzenia. W naszej ocenie istnieje zatem wymierne zagrożenie, że organizacja krajowa będzie otrzymywała znacznie niższe wynagrodzenie niż obecnie (jego część będzie stanowiło prowizję dla organizacji pośredniczących). Należy zwrócić uwagę, że zachodnioeuropejskie organizacje zbiorowego zarządzania mogą być znacznie częściej wybierane przez licencjobiorców niż organizacje polskie. Ma to związek przede wszystkim z większą rozpoznawalnością organizacji zachodnioeuropejskich z uwagi na ich dłuższą historię ale również z popularniejszym językiem używanym w zwykłej działalności (np. angielski, francuski). Zatem, z uwagi na interesy twórców polskich oraz z krajów o podobnej specyfice i rozwoju, ostatecznie w naszej ocenie korzystniej byłoby gdyby licencje wieloterytorialne zostały wypracowane przez zainteresowane podmioty. W przypadku licencji dotyczących praw pokrewnych, jesteśmy tym bardziej za pozostawieniem tego procesu podmiotom uprawnionym, gdyż w tym przypadku mechanizmy rynkowe działają bez żadnych zarzutów.

Pytanie ósme:

Jak oceniają Państwo proponowany w projekcie dyrektywy mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych na korzystanie z utworów muzycznych online? Czy Państwa zdaniem model ten usprawni system nabywania licencji? Czy i jakie zmiany powinny zostać wprowadzone, aby zaproponowany model sprawnie funkcjonował? Czy Państwa zdaniem zaproponowany model, w celu sprawnego funkcjonowania, powinien nakładać jakiekolwiek obowiązki na dostawców internetowych usług muzycznych?

Odpowiedź:

Jak sygnalizowaliśmy powyżej, uważamy funkcjonujący obecnie model za odpowiedni, w szczególności w odniesieniu do przedmiotów praw pokrewnych. Jeśli zaś chodzi o prawa autorów

to wymaga on pewnych zmian w zakresie konkurencyjności, jednakże należy wskazać, że z punktu widzenia twórców proponowany model również mógłby być niekorzystny, z uwagi że kosztem użytkowników / właścicieli serwisów internetowych twórcy mogliby mieć sztucznie zmniejszane wynagrodzenie. Zwracamy też uwagę, iż projektowane rozwiązanie może szybko doprowadzić do zmarginalizowania organizacji zbiorowego zarządzania z krajów spoza „starej Unii”. Z uwagi również na to, proponowane rozwiązanie może stanowić zagrożenie dla polityki spójności Unii Europejskiej. Zatem naszym zdaniem do czasu wyrównania szans w rozwoju infrastruktury organizacji zbiorowego zarządzania w całej Europie, powinien być rozwijany model konkurencyjności między tymi organizacjami na rynkach krajowych.

Pytanie dziewiąte:

Jak oceniają Państwo zainteresowanie nabywaniem licencji wieloterytorialnych obejmujących polski repertuar muzyczny? Czy polskie organizacje zbiorowego zarządzania są lub powinny być zainteresowane ich udzielaniem?

Odpowiedź:

W przypadku wprowadzenia proponowanego modelu licencji wieloterytorialnych, pomimo wskazywanych powyżej wad, polskie organizacje zbiorowego zarządzania powinny być oczywiście zainteresowane ich udzielaniem, gdyż leży to w interesie ich członków, którzy z udzielania takich licencji powinni otrzymywać stosowane wynagrodzenie. Tym bardziej, że poza granicami Polski mieszka wielu Polaków, zainteresowanych odbiorem rodzimej muzyki. Niemniej jednak podkreślamy, że proponowane rozwiązanie mogłoby przynieść pozytywne skutki, jedynie pod warunkiem gdyby zostało wdrożone w momencie osiągnięcia przez organizacje zbiorowego zarządzania w całej Europie równego poziomu rozwoju i infrastruktury.

Pytanie dziesiąte:

Jak oceniają Państwo przygotowanie polskich organizacji zbiorowego zarządzania do udzielania licencji wieloterytorialnych, biorąc pod uwagę zasady proponowane w projekcie dyrektywy?

Odpowiedź:

Uważamy, iż jest bardzo dużo do nadrobienia. W szczególności zwracamy uwagę, że sposób współpracy z organizacjami zbiorowego zarządzania jest archaiczny (np. brak możliwości zawarcia umowy licencyjnej w formie elektronicznej chociaż udzielana licencja jest licencją niewyłączną). Ponadto w naszej ocenie zupełnie nierynkowe są mechanizmy naliczania stawek, a dodatkowo instytucje nie reagują tak sprawnie na zapytania dotyczące licencji lub kwestii z nimi związanych jak można by tego oczekiwać od instytucji działających na konkurencyjnym rynku.

Pytanie jedenaste:

Czy byliby Państwo zainteresowani nabywaniem licencji wieloterytorialnych od zagranicznych organizacji zbiorowego zarządzania, w tym obejmujących również repertuar polski?

Odpowiedź:

Nie jesteśmy zainteresowani uzyskiwaniem licencji do przedmiotów praw pokrewnych od organizacji zbiorowego zarządzania, gdyż w naszej ocenie istniejący system funkcjonuje bez zastrzeżeń. Jeśli chodzi zaś o przedmioty praw autorskich nie jesteśmy zainteresowani nabywaniem licencji w ogóle, gdyż nie prowadzimy w tym zakresie działalności.

Pytanie dwunaste:

W ocenie Komisji Europejskiej potrzeba harmonizacji zasad udzielania przez organizacje zbiorowego zarządzania licencji wieloterytorialnych w zakresie korzystania online dotyczy wyłącznie praw autorskich do utworów muzycznych. Czy zgadzają się Państwo z takim ograniczeniem projektowanych przepisów, czy powinny one również dotyczyć praw pokrewnych do artystycznych wykonan oraz praw pokrewnych fonogramów i wideogramów?

Odpowiedź:

Zgadzamy się ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, że z procesu udzielania licencji wieloterytorialnych, powinny być wyłączone prawa pokrewne. Zwracamy uwagę, że znaczenie pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania na internetowym polu eksploatacji w zakresie praw pokrewnych jest zdecydowanie mniejsze niż w zakresie praw autorskich. Zatem gdyby projekt w zakresie udzielenia licencji wieloterytorialnych w proponowanym kształcie, miałby wejść w życie pomimo wskazywanych powyżej wad, powinien dotyczyć wyłącznie praw autorskich (do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych).

Pytanie trzynaste:

Czy istnieją inne modele licencjonowania praw do utworów muzycznych online, które byłyby dogodniejsze z punktu widzenia prowadzonej przez Państwa działalności?

Odpowiedź:

Z naszego punktu widzenia w zakresie praw pokrewnych, jako w pełni rynkowy, odpowiedni jest obecnie funkcjonujący system. Jeśli zaś chodzi o licencje do korzystania z przedmiotów praw autorskich, w naszej ocenie po usprawnieniu i unowocześnieniu (zwłaszcza w zakresie możliwości elektronicznego zawierania umów, raportowania) działalności organizacji zbiorowego zarządzania

7

a także rozwoju konkurencyjności na rynku krajowym, również mógłby on nadal z powodzeniem funkcjonować.

Pytanie czternaste:

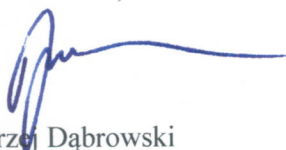
Czy proponowany przez Komisję Europejską mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych doprowadzi Państwa zdaniem do zmiany cen licencji na korzystanie z praw autorskich przez dostawców usług związanych z udostępnianiem treści online? Jeżeli tak, to jakie Państwa zdaniem będą tego przyczyny? W jaki sposób konkurencja pomiędzy organizacjami zbiorowego zarządzania wpłynie na rynek usług związanych z udostępnianiem treści online?

Odpowiedź:

W tej chwili, wydaje się to bardzo trudne do przewidzenia. Natomiast należy zwrócić uwagę, że konkurencja jest oczywiście pożądana, ale w takim modelu jaki prawdopodobnie się ukształtuje, może doprowadzić do pokrzywdzenia polskich twórców. Jest to prawdopodobne biorąc pod uwagę, że duże organizacje zagraniczne będą oferowały prawa po zbyt niskich cenach, a organizacje rodzime nie będą miały odpowiednich środków reagowania. W tym miejscu trzeba zwrócić uwagę że jesteśmy krajem, w którym organizacje zbiorowego zarządzania są na z góry przegranej pozycji, gdyż serwisy internetowe dużo wcześniej wkroczyły na terytoria „starej Unii” i z tamtejszymi organizacjami pozostają już w stałych stosunkach handlowych.

Jednocześnie informujemy, że przedstawiona powyżej opinia stanowi wspólne stanowisko spółki Independent Digital sp. z o.o. oraz spółki Fonografika Aleksander Brejnak, Tomasz Gołębiowski, spółka jawna.

Z poważaniem,

Andrzej Dąbrowski

Członek Zarządu